

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dealul Ferencor-utca 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la admînistrăție.
 Mulțumite publice și Los de-
 scrie costă fiecare pîr 20 III.
 Manuscripte nu se înapo-
 lază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 37

Conferința partidului nostru.

— Comunicat officios. —

Comitetul executiv al partidului național-român a ținut în Cluj la 4 Octomvrie n., sub președinția dlui Gheorghe Pop de Băsești, președintele partidului, o ședință plenară, la care au luat parte Dr. Teodor Mihail, președintele clubului parlamentar al deputaților naționaliști, Dr. Vasile Lucaciu, secretarul clubului și al comitetului, și alți 17 membri ai comitetului executiv.

Comitetul executiv s'a ocupat înainte de toate cu afacerile curente ale partidului. Apoi a luat la cunoștință raportul dlui Dr. Iuliu Maniu asupra situației politice.

Dl Maniu a constatat că prigonirile de natură politică și manifestările sistemului politic de azi, păgubitoare pentru dezvoltarea poporului român, mențin și acum situația nefavorabilă intereselor poporului român.

A rugat apoi comisiunea specială, aleasă într-o ședință premergătoare, să prezinte propuneri concrete în ce privește acțiunea politică pe care partidul național român va trebui să o inaugureze în timpul cel mai scurt pentru schimbarea acestui sistem politic.

Luându-se în considerare împrejurarea că comitetul executiv nu poate fi convocat pentru fiecare chestiune de actualitate politică, comitetul a ales din sânul său o comisiune mai restrânsă, cu mandatul de a rezolvi chestiunile curente ale partidului, de sine

înțeles sub rezerva aprobării ulterioare a comitetului executiv.

In comisiunea aceasta au fost aleși, în afară de deputații români naționaliști, dnii Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Liviu Lemenyi, Vasile Goldiș, Dr. Iuliu Maniu și Dr. Valer Branișce.

Republica Portugaliei.

Marți, la orele 2 d. a., drapelul regal a căzut de pe palatul din Lisabona și a fost înlocuit cu drapelul republican verde-roșu. După o luptă scurtă între revoluționari și trupele rămase credincioase monarhiei, Portugalia a fost proclamată republică.

Proorocirile conducătorului republicanilor Alfonso Costa, făcute îndată după alegerile parlamentare, s'au împlinit. Alegerile din August au fost cele din urmă alegeri făcute sub monarhie.

Proclamarea republicei n'a surprins lumea politică care cunoaște stările destrăbălate din Portugalia. A surprins numai izbucnirea atât de neașteptată a revoluției, căreia nu i-au premers turburări mai serioase. Totul s'a petrecut în mai puțin de 24 de ore. Rezultatul se cunoaște, numai fazele nu sânt încă pe deplin lămurite. Cauzele, în schimb, sânt atât mai lămurite: sânt aceleași cauze cari au săpat mormântul Domului Carlos și al fiului său, la 1 Februarie 1908.

Destrăbălarea financiară, despuirea visteriei statului pentru a suporta cheltuielile risipitoare ale familiei regale evocă în memorie stările de pe timpul marelui revoluții franceze. Politica financiară de sub Ludovic al XV-lea a găsit credincioși servili în Portugalia, unde s'a înstăpânit principiul absolutistic: »Nu Regele trebuie să ție seamă de veniturile statului, ci statul de cheltuielile Regelui«.

Portugalia a ajuns îndatorată și în pragul falimentului financiar. Și câtă vreme familia regală cheltuia milioane nenumărate, pe cari le lua când din visteria ministeriului de război, când din cea a marinei, armata era lipsită de tunuri și muniții și mii de funcționari publici trebuiau să aștepte luni întregi până să-și primiască lefurile. Partidele »istorice« făceau toate pe placul Regelui ca să se poată menține la cârma statului. Regele Carlos investise cu puteri nefermurate pe dictatorul Franco, care făgăduise să suprima cu mână de fier orice nemulțumire ce ar îndrăzni să se manifeste: a fost suspendată libertatea de presă, reprezentanții cererilor poporului au fost arestați și condamnați — și rezultatul a fost ziua sângeroasă dela 1 Februarie 1908.

Republicanii conspiratori ar fi avut și atunci puterea să proclame republica, dar n'au făcut-o, fiindcă se gândiau la pilda Serbiei, unde proclamarea republicei împinase piedici mari din partea puterilor europene. »Asasinatele« puteau fi date uită-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Comoara.

Era odată la noi în sat unul de-l ziceau Ionu Bodii și-și avea cuibul pe Negrileasa, cât ținea vara. De când era cât genunchelul l'a luat Bodea, tatăl său, să-i ajute la păscutul boilor. Cu traista de lână vărgată cu roșu, cu băta de corn lucie, măciucată, Ionu Bodii răsăria când ici când colo de după vr'un fag, și întorcea un bou reslățit. Și când boul privea boldiș la pitic, băta se învârtea și suna sec între coarnele largi bolite.

C'odată se pomenuia altfel de boi pe-alc. Acum ce-s? la niște sfârleze. Da pe vremuri aveam boi cât urșii, aveam juncani nepuși în jug până treceau de patru ani.

Și mai înainte era viață și sus la munte, la Negrileasa. Astăzi mergi să tai un lemn, să-l furi, și te globește de-ți mână o vilă. Astăzi stau pădurile pustii să le bată vânturile, și să mai croncănească din când în când corbil peste întunerecul fagilor bătrâni.

Da mai de mult cine nu auzia în toată seara buciumul lui Bodea și a fecioru-so? Și câte cântece n'au trecut din sat în sat, aduse de vânt de colo de pe înălțimile Negrilesei! Până trăise Bodea bătrânul, încă n'a fost cine ști ce, dar când rămase feciorul de capul lui, a început să se răsună în toată lumea. Avea vr'o cinci șase boi în toată turma pe cari li ducea la pășunea cea mai bună. Li sătura, li scărpină pe bărbie, li mângăia. Și boii aceștia erau totdeauna cel mai fru-

moși din turmă. Pe aceștia și-i alegea de prietini. Și la Sânzăene li împodobia cu cercuri de flori, fura sare din colibă și le-o așeza în frunziș, într'un loc ascuns.

Tatăl său cercă de multe ori să-l mai învețe câte ceva, să nu rămână ca ursul din pădure. Dar copilul avea ochi de drac. Și săgeta cu ei în toate părțile, și de-odată băga de samă vr'un bou reslățit și o tunde pe ici încolo. Cu bătrânul nu-l plăcea. Dar când era singur se pune pe-o dungă și asculta murmurul depărtat al pădurilor. Și când bătea vântul se întindea pe spate, ochii li-se aprindeau și pleptul li-se înălța plin de sănătate. N'a dat Dumnezeu vr'odată să adoarmă și să li-se ducă boii în hotare oprite, dar când băteau vânturi mari, de multe ori trebuia să vină Bodea bătrânul să-l înghioldească cu băta ferecată.

Cât ce a rămas singur boar a trimis la stăpânii acasă toți boii cari nu erau pe placul lui. Și s'au pornit bătrânii cu jalbele, cu ocarli și amenințări, de nu se mai sfârșiau.

Dar Ionu Bodii ținea una ca nebunul: Cum-păraș-vă și voi dobitoac de cinste. Aceștia cad prin răpi de nu-l mai culege nici mama dracului.

Cățiva, înveninați rău, se hotărâră să meargă în pădurea Negrilesei, să-l pândescă, să-l prindă și să li dea o sfântă de bătaie soră cu moartea. Erau și gata să plece, dar auziră un zvon: cică Ionu Bodii ar avea pușcă.

Și într'adevăr de câteva zile în locul glasului de buciumul, de sus, peste păduri până în munți departe, trecea un buciumat metalic, de oțel. Un sunet aspru, tare, tălcios.

Dar Oana Stăncuții, un arțăgos de s'aprindea satul pe unde trecea, s'a bătut cu pumnul în pleptul păsor, amenința apoi cu amândoi pumnii în aer, își lua boii și pleca spre Negrileasa.

Ionu Bodii nu știa nimic. Dar când văzu boii și pe Oana se opri de-odată înlemnit, luă pe îndelețe pușca din spate și ochi. Inima într'a Stăncuții se făcuse numai decât un purece. Dar după două pușcături, ce se împrăștără prin păduri ca două alarme fulgerătoare, n'a căzut Oana, ci boii lui. Ionu Bodii și-a avântat pușca în spate și a pornit șuerând printre dinți, pe-o călicică spre un ochiu de pădure. Sătenii s'au frământat, s'au fierț, s'au certat, da'n urmă asupra Bodii n'au hotărât nici cum. Rămase învingătoare vorba judeului: Nu te prinde cu el. Om harnic e. Furatu-s'a vr'un bou din turma lui vr'odată? Nu s'a furat. Încolțit-a lupul vr'un juncan? N'a încolțit.

Și drept, că pe atunci hoții de vite aveau trece. Erau niște volnici noduroși cari se plimbau prin munți ca pe moșia lor. Beau în crișme pe hotar, și iar mai făceau vr'o plimbare.

Dar din turma lui Bodea n'au luat nici un cap de vită. Au cercat în două rinduri. Și întâia oară s'au ales cu câteva măciuci primite de-a zvârlitea, a două oară unul s'a ales cu capul hodorogit de să i pul cercul.

Că Ionu Bodii n'avea somni ca alți creștini. El dormea lepurește, și câne de pază nu simțea mai bine ca el apropierea dușmanului.

Acum el a crescut și a trăit așa neînfricat mulți ani. Cu oamenii cari veniau din sat s'aducă sare la boi vorbea o vorbă două, lua bruşul de sare și-l izbea în colibă. Iar când treceau români cu carele după lemne se feria din calea lor.

rii numai dacă revoluționarii nu se atingea de instituția monarhică. Și revoluționarii portughezi sperau în tinărul lor Rege Manuel, a cărui urcare pe tron a fost salutăta cu simpatie nefățărită. Soarta tragică care i-a răpit pe tatăl și pe fratele în aceeași zi, i-a cucerit inimile cetățenilor. Armata s'a declarat pentru el, țara întreagă era a lui.

Regele Manuel și sfetnicii săi n'au știut să profite de dispoziția aceasta favorabilă a țării și-au uitat încurând ziua de 1 Februarie 1908. Distrăbălarea financiară s'a urmat și sub noul Rege. Datoriile multe și unele foarte urite s'au sporit mereu și nemulțumirea a prins din nou rădăcini. Partidul republican a intrat în acțiune.

La alegerile prime sub noul rege au obținut 7 mandate, la alegerile din urmă, din August 1910, au obținut 14 mandate, deși guvernul organizase o campanie electorală nemai pomenită, cheltuind milioane și oprind, prin armată, alegătorii dela urnă. Și între cei 14 deputați republicani aleși era și un vice-admiral al flotei portugheze...

Guvernul n'a fost în stare să obție o majoritate compactă și a fost nevoit să ajurneze cortezul îndată după deschiderea lui.

Greșelile și crimele politice ale regimului Regelui Carlos s'au urmat și sub Regele Manuel. În loc să se asaneze relele, cari provocau veșnice nemulțămiri și turburări sângeroase, s'au făcut încercări de a se împiedeca manifestarea nemulțămirii. Legile excepționale aduse împotriva presei s'au pus din nou în aplicare. S'au inventat conspirații și societăți secrete ca să se găsească pretext pentru prigonirea republicanilor. S'au pus în practică toate mijloacele proprii a împiedeca manifestarea opiniei publice. Cetățeni pașnici erau arestați pe temeiul unui simplu denunț anonim.

Guvernul a mai făcut o nouă greșală. Pentru a și câștiga simpatiile țării, a încercat politica practică de Canalejas în Spania: lupta pentru emanciparea statului

de sub influența directă a bisericii. Și în loc de un dușman s'a ales cu doi: clericali și au dat sprijinul lor partidului republican.

Marina, înainte de toate, și apoi după oarecare șovăire și armata continentală a trecut în tabăra revoluționarilor declarându-se pentru republică, dela care se așteaptă pentru țară și popor o epocă nouă de adevărată regenerare.

Nemulțumirile popoarele nu pot fi suprimate prin măsuri prohibitive, ci trebuie potolite prin înlăturarea cauzelor cari le provoacă, — căci altminteri dau prilej la izbucniri cari răstoarnă tronuri și alungă dinastii...

Monarhul despre vizita primarului Neumayer. O știre din Viena ne spune că monarhul, cu prilejul prânzului de alături ce a dat în cinstea regelui belgian, a conversat îndelung cu primarul Neumayer, exprimându și bucuria pentru călătoria acestuia la Budapesta. Monarhul ar fi zis, că vizita primarului a restabilit bunăînțelegerea între cele două capitale, ceace, fără îndoială, va promova interesele celor două orașe.

Declarațiile acestes, atribuite monarhului, par a fi fost rostite aieva, căci aventura nenorocită a primarului Neumayer a provocat o îndârjire atât de mare în sânul puternicului partid socialist creștin, încât într'adevăr pentru prevenirea unor aprinse și legitime atacuri împotriva d-lui Neumayer, a fost nevoie de autoritatea domolitoare a cuvântului împărătesc.

Cu toate astea nu sântem siguri dacă neastâmpărul suspect ce tradează semețul primar al Vieni pentru o apropiere de dinasticii noștri compatrioți, nu va jigni oare în viitor și mai mult sentimentele de pietate ale moștenitorilor credințelor lui Lueger, când apoi nu se va mai putea evita clarificarea opiniei publice din Austria asupra adevăratelor intenții ce are dl Neumayer. Poporul românesc, atât aici în Ungaria, cât și în România, e lămurit de mult asupra individualității lui Neumayer. Noi nu vom uita că

el a fost acela, care a zădărnicit vorbirea reprezentantului nostru la groapa lui Lueger și nu ne putem decât bucura de împrejurarea, că el începe să fie recunoscut și în partidul socialștilor creștini.

Consiliu comun de miniștri. Din Viena se telegrafiază că azi la orele 10 a avut loc, supt președinția contelui Aehrenthath, un consiliu comun de miniștri, la care au luat parte contele Khuen-Hédervary, Lukács László și Hazai din partea Ungariei, ministrul comun de finanțe Burian, Bienert, Bilinski și Georgi din partea Austriei.

Înainte de consiliu, ministrul-președinte contele Kruen a fost primit în audiență de către Maj. Sa, căruia i-a mulțumit pentru ordinul Sf. Ștefan.

Audiența a durat numai câteva minute.

Lupta dela Șomcuta-mare Am primit la redacție a treia broșură, care se ocupă cu alegerile din urmă: descrierea luptei dela Șomcuta-mare unde candidatul național Dr. A. Vaida a înfrunat 1467 voturi, față cu 2025 câte a primit candidatul guvernamental Man Lajos.

Contele Tisza la statuia martirilor unguri din 1849.

Înșelând toate prevederile optimiste ale partizanilor săi și spulberind speranțele mulțimei care a venit setoasă de senzații, contele Tisza a făcut azi la Arad o figură foarte tristă în fața statuiei martirilor din 1849. Vreme de aproape trei sferturi de oră cât a cuvântat în calitate de orator oficial al festivității comemorative de azi, s'a luptat din greu cu problema atât de dificilă ce și-a ales, fără să izbutească însă a o învinge. Nu, căci eroul zilei de azi n'a fost contele Tisza, ci iarăș *Barabás*, care a reușit să-i fure laurii cu mult mai ușor decât sperase chiar singur. Sufletul unui

Seara însă și când era vremea rea, de nu intră picior de om în pădure, Ionu Bodii s'apuca de cântat. Să l fi auzit de departe ori de aproape nime n'ar fi crezut să cânte feciorul întunecat, cu privirea tuibure. Se părea pe altlocuri că i glasul tinăr al unei fetițe, se părea iarăș că vine, dintr'un sufluet mlădios și cald, din sufluetul unui fecior de optsprezece ani. Numai în răstimpuri când doina se involbura ca scăpată dintr'o vijelle de patim', simțal că nu i nici fată, nici tinerel fecior cel ce cântă.

Ș'atunci învia întreaga pădure. Toată coasta Negrișii părea plină de filnțe vii, ce trec suspinând, înecându-se de-odată, ca să suspine iarăș și iarăș de-odată într'o mie de locuri.

În răstimpuri liniște grea, întunecată îmbrăca pădurea. Ionu Bodii își tocma pușca și începea să buclume din țevă. Și cum să-și spun eu că se auzia sunetul acela? Ca și când ar fi o pasere uriașă, și paserea aceea ar avea aripile din oțel, și într'un singur zvâcnit de aripă ar trece de pe-un munte pe altul.

Și în sat feciorii ascultau cu gura căscată, iar fetele tot prindeau câte-un cântec și se mirau de unde știe atâtea, toate nouă, boarul acela de pe Negrișea.

Și muera, vezi Dia, din gânduri de acestea încep când încep ceva. Și era în sat o fată de-1

zicea Marina. Da în satele vecine îi ziceau Marina lul Cojoc. După tatăl său, om de frunte în sat. Și fata asta a învățat vr'o patru cântece nouă dela Ionu Bodii. Și-i plăceau cântecele. Într'o Duminică ce-i trăznește în cap? Hai că merge ea în locul slugii cu sare la bol pe Negrișea. Tatăl său nu s'a codit. De ce să se codească? Și fata a pornit sprintenă ca o căprioară.

Și era în ziua aceea de Duminică multă lumină în aer. Și frunzișul pădurii lucia închis în verde întunecat. Din când în când fluera vr'o mierlă, umflându-și gusa, bătea toaca rar, răsunător, vr'o gheunoale. Și pedeașupra, prin boltitura de frunze băzăiau roiuri nevăzute de muște.

Fata apuca pe-o cărarușă pleoasă, umedă. În umbra pădurii se recoria, ochii i-se umeziau par'că, și numai înima îi bătea tot mai tare. Ce va face ea dacă se va întâlni cu Ionu Bodii? Și trebuia să se întâlnească. Doar a plecat de-acasă să ducă sare la bol, și sarea trebuie s'o dea în samă boarului.

Ionu Bodii era în ușa colibii. Direse-se o țifină la ușă și acum chiar cerceta să vadă de-1 bine.

Marina resări de-odată înaintea lui. Feciorul se întoarse la sgomotul pașilor ei, treseri și într'în colibă.

»Bună ziua măi volnice Ionaș. Iacă am adus nește sare, unde s'o pun?»

Ionu Bodii se întoarse, lua sarea și o arunca în colibă: »Iată, aici o pun zise el. Apoi tăcu și începu să-și cerceteze măciuca. Părea că acum o are mai întâi în mână.

Fata sta tot locul și din tăcerea flăcăului se încuraje.

»Mă badiță Ionaș« zise ea »eu n'am venit aici numai pentru sare. Eu vreau să știu ceva.«

De astădată boarul își ridică privirile: »Și ce-ai vrea tu să ști anume?»

— Aș vrea să știu de unde-ai învățat tu cântecele acele frumoase pe cari le cânti aici pe Negrișea. Prin sat se zvonește c'al fi în legătură c'o anume zână din păduri și ea te învață. Zic oamenii că vine în toată seara, te slintă, îți cântă și fuge apoi în aer».

— Tu vrei să îți bați joc de mine tu fată. Dacă-i așa mai bine n'ai fi venit niiodată aici în ochii mei. Și boarul își lua băta și porni în urma turmei ce se reslățise.

Marina lul Cojoc rămase cu ochii duși după volnic.

Cine-a pus'o pe ea să-l supere! Dar n'a vrut să-l supere. Povestea cu zina, nici ea nu știe cum i-a venit pe limbă, în sat de așa ceva nu se zvonia nimic.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

popor nu se preface atât de lesne cum cred politicianii doctrinari și sufletul popoului unguresc nu e încă robit de lozinca mincinoasă a »muncii naționale«, acest suflet s'a desvilit și azi sincer, așa cum a fost totdeauna, în ura lui neîmpăcată împotriva *dinastiei uzurpătoare* și în entuziasmul lui curat și cutropitor pentru desrobirea țării din lanțurile unei dinastii care n'a înțeles niciodată lumea de simțiri a neamului lui Arpad. Situația contelui Tisza, care a trebuit să vorbească azi unui public stăpânit de astfel de sentimente, a fost foarte anevoiasă, mai ales fiindcă el însuși e stăpânit de ele. Dar șeful neoficial al partidului guvernamental a trebui să fie seamă și de susceptibilitatea legitimă a dinastiei, a trebuit să fie seamă de șansele îndoelnice ale carierii sale politice și a trebuit mai presus de toate să nu desvălească adevărul, că acelaș e fondul atavic al sufletelor tuturor bărbaților politici unguri, aparțină ei oricărei grupări vremelnice, fond al cărei elemente organice sânt cultul antidinastic și tradiția neatârării depline a Ungariei.

Panegiricul de azi al contelui Tisza a trebuit deci să fie foarte incolor, de-o argumentație rabulistică și de-o concepție absolut falsă. Da — și contele Tisza nici n'a fost sărbătorit; cuvântarea lui a stârnit numai aplauze reci — ovații de rigoare. Cu atât mai cald a fost sărbătorit însă meritul erou coaliționist Barabás, oratorul obișnuit al acestei comemorări. El a vorbit fără friu și frazele lui saturate de un patriotism exuberant au fost aplaudate sincer și cu multă căldură.

Contele Tisza a început prin a zugrăvi în linii generale fondul istoric al evenimentelor din 1848—49. A spus că în scurgerea veacurilor poporul unguresc a luptat mereu pentru caracterul național al statului. Până când tronul Ungariei era al dinastiei arpadlane lupta aceasta a fost ușoară, cu cât însă el a încăput pe mâinile dinastiilor de neam străin lupta aceasta s'a întezit fără încetare.

Învindându-se tot mai covârșitoare primejdia turcească, »națiunea« ungurescă a trebuit să se refugieze sub scutul Habsburgilor. Aceștia reprezentau de pe-atunci curentul absolutismului, atât de viguros în Apus, unde numai forța absolută a domnilor putea înfrânge orgoliul și semeția unor domni vasali deveniți prea puternici. Habsburgii n'au înțeles firea statului ungar și n'au înțeles nici lumea de sentimente a ungarilor. Ei credeau că și aici trebuie să învingă tendințe uzurpătoare de ale nobilimei ajunse prea puternică.

Aici contele Tisza falsifică în mod evident istoria Ungariei, după ce știut este că tocmai Ungaria a fost de repește-ori și în decurs de veacuri întreg pământul clasic al hărjuirilor oligarhimii domnice de a scutura puterea domnilor. Contele Tisza a avut însă nevoie de această pervertire, ca să poată trage încheierea, că în acest pretins moment de neînțelegere a dinastiei sânt a se căuta cauzele seriei de revoluții ce-au zguduit tronul Habsburgilor.

Revoluția din 1848—49 a fost și ea, spune contele Tisza, numai o nouă izbucnire provenită din aceleași cauze fatale. *Fatalitatea a făcut ca tocmai poporul cel mai loial, credincios și dinastic să fie nevoit a scoate spada pentru a-și apăra drepturile și libertatea împotriva domnilor săi. De mânia viforitelor revoluționare au trebuit să cadă tocmai cei mai buni fii ai neamului unguresc, moartea lor eroică însă n'a fost în zadar, căci a apropiat epoca de pace și de înțelegere împrumutată între domnitor și popor.*

Serbarea de azi e serbarea întregului neam unguresc, e serbarea clar și a dinastiei, căci actualul domnitor a dat de repește ori dovada generozității sale, inaugurând însuși, la timpul său, fondul pentru ajutorarea honvezilor săraci. Actualul domnitor a dat un nobil semn de înțelegere a luptelor din trecutul neamului unguresc, când a îngăduit reîmpatrierea osemintelor lui Rákoczy.

Martirii dela Arad, dacă ar putea să vadă din cerul lor serbarea de astăzi ei ar zâmbi fericiți, că lupta lor a dat roade atât de îmbelșugate. Moștenirea lor, pe care au cucerit-o cu arme

sângeroase, noi trebuie s'o păstrăm posterității cu armele muncii, sporind o și îmbogățind-o.

Imediat după contele Tisza a urcat tribuna Barabás, și larga piață, numită a libertății, a început să clocotească de glasul stentoric al vajnicului »curuș« de odinioară. Apariția lui a fost salutăată cu ap'auze și ovații prelungite. Vorbirea lui Barabás, aici în fața statuiei honvezilor, n'a fost cuprinsă în programul oficial, se pare însă că el a voit să-i arate lui Tisza, că oricât de bătut la alegeri, el a rămas totuși stăpân pe inimile burghezilor patrioți din Arad.

Nu e adevărat, — cam așa a spus Barabás, vizându-l fără înconjur pe contele Tisza — nu e adevărat că națiunea ungurescă ar fi ajuns atât de curând vremurile *resemnării, vremurile păcii*. Noi sântem încă și astăzi în toiul luptei, crâncene, de urgență careia s'au prăbușit eroii, amintirii cărora ne închinăm astăzi. Și nu vom conțeni lupta până ce nu vom izbuti să smulgem o izbândă deplină și izbânda asta va să vie numai de-odată cu deplina și necondiționata independență a țării.

Cam atâta a spus Barabás, săgetând de-a dreptul adevăratele sentimente ale mulțimii și el a fost, după cum am spus, aplaudat cu căldură, în vreme ce contele Tisza înconjurat de deputații cari i-au făcut suita, primia felicitări efuzive și se făcea a nu observa dezarmarea crudă ce i-a prilejit-o Barabás.

S'au declamat versuri de ocazie și s'au cântat imnuri comemorative, mulțimea apoi, în frunte cu Barabás a pelerinat la locul de pierzare a celor 13 martiri afară de oraș, în fața cetății Aradului. Aici Barabás a ținut o vorbire mai lungă, revărsând din belșug cunoscutele sale tirade patriotice.

Barabás a vorbit în numele partidului lui Kossuth. Partidul lui Justh n'a avut orator oficial.

Dar nici nu știau ele fetele din sat ce cruce de voinic era Bodea. Că iarna, cât tândălea pe acasă nu era omul de aici din pădure.]

Marina venise c'un gând și se întorcea cu altul. Se gândea acum la feciorul acesta, mândru ca un luger, și vedea că în sat nimeni nu-i ca el. Trecea așa cu gândul împărțit, cu sufletul plin, cu o hii apros pe închiși pe călicelele pădurii, și nu băga de seamă că apucase pe drumuri ce șerpuiau pe coasta Negrileșii, spre creștet.

Târziu băga de seamă rătăcirea, și înfiorată și de umbrele înserării, începu să alerge pe coastă înapoi.

Dar nu peste mult, Ionu Bodii ieși de după un trunchiu înaintea ei.

»Te-ai rătăcit se vede, fată fetiță, te-ai rătăcit ș'acum te prinde noaptea în pădure. Dar dacă vrei, eu îți arăt un drum mai scurt, îi zise el privind în pământ.

Fata se împotrivi. Va afla ea drumul zicea, și în pădure nu-i frică. Ionu Bodii peri în desigur și Marina pleca într'un suflet. Dar mințea par'că-i era rătăcită. În loc să iese undeva la lumină se înfunda tot mai tare în pădure. Și deodată s'a trezit pe muchia unei prăpăstii, ce se deshidea întunecată ca o gură de iad.

Se aprinse fata la fugă, i-se înabujoraseră obrajii tineri, dar aici păli deodată, și inima îi sta în loc, cum ai prinde în mână o pasere să nu mai poată zvâcni din aripi. Atunci, în urma ei, Ionu Bodii zise:

«Ți am spus eu că te rătăcești. Și de n'ascuți de mine, ai să te încurci tot mai tare. Și cine știe poate să se abată pe aici vru un Făt-frumos,

cum spunea că vine la mine o zină». Ionu Bodii zâmbi și zîmbetul îi stătu așa de bine, cum îi stă de bine soarelui pe cer, când iese de sub norul negru.

Marinil lui Cojoc îi trecu deodată frica.

«Dar boii unde i-ai lăsat, măi voinice Ionuș? Mie mi se pare că tu ai plecat în urma turmii spre peatra arșă. Cum vii tu acum să te întâlnești cu mine?»

— Eu n'am venit să mă întâlnesc cu tine ci tu te ai rătăcit. Vreal să te scot la drumul mare?»

Fata înclină din cap, și ochii i-se topiră par'că în privirile jucăușe ale boarului. Porniră amândoi.

Frunzele uscate foșneau încet de pasul mărunt al copilului, sunau uscat de pasul îndesat al feciorului. Coborau repede și tăceau. Și tăcea și pădurea, numai vr'o boare venea ostenită să se culce, șoptind, în boștitura de frunze.

Ionu Bodii în pădure a crescut, și niciodată nu i s'au părut căile așa de grele ca acum. Ar fi voit să meargă înainte, să rupă toate crengile ce i se puneau în cale Marinei, ar fi voit să fie pe jos așternut un cavor de mușchii verde cum i pe culmea Negrileșii.

De altfel însă ar fi dorit să țină drumul acesta vecinic.

Dar n'a știut să ajungă îndată în valga lui Ștefan și de aici se deschidea drumul bătut.

Când să se despartă Ionu Bodii zise: »Șii ce tu Marine? M'am tot gândit la povestea cu zina, ș'acum nu mă mai supăr. E tare frumoasă. Nu mai căi nu i adevărată. Dar de-acum și ce am

să fac? Am s'o chem în toată seara, doar' de s'ar îndura să vină?»

— »Și cum ai s'o chemi?« întreba fata cu inima strânsă.

— Vezi că pentru aceasta am lipsă de ajutorul tău. Să îmi dai tu năframuța ta, albă și curată, și-mi va fi de mare ajutor.

Și ce crezi d-ta, fata când face o prostie se oprește la una? Nici zece nu i-s multe. Și Marina i-a dat cărpa de julf, i-a dat-o fără să i privească, și a pornit fuga spre sat.

Iar Ionu Bodii s'a întors, a pătruns în pădure, și nu peste mult, de sus, de pe culme începu să adie cea mai frumoasă cântare ce-a cântat o vre-odată.

Dar din Dumineca aceea în colo slugile puteau sta pe-acasă. Unde era o fată mare hop! că ea merge cu sare la boi pe Negrileasa. Pe celea urte Ionu Bodii le lăsa să rătăcească prin pădure, pe celea frumoase le petrecea la întors până la drumul bătut și le lua năframuțele. Dar nici o năframuță nu i-a fost dragă ca cea dintâi. Pe a Marinei o purta în sân, celelalte le vrea după șerparul lat.

Și când îl ajungea dorul de cântece frumoase, lua năframuța din sân și o ținea de oțel și începea să cânte. Și cum cânta se cobora tot mai în jos, în vale, până sub un stejar bătrân. Aci în rădăcina stejarului se afla un bătrân. Și Marina venea întunecată, ca adusă de un val de apă, venea pe poteci ascunse și se așeza lângă voinic.

— Mă bătăi Ionuș? îi zicea, în far' ai înal

Revoluția din Portugalia.

Sânt câteva zile abia de când presa europeană publicase știrea că regele Portugalia e în pragul însurătoarei și că poporul portughez alături de guvern lucrează mână în mână pentru a grăbi acest act de care se bucura țara întreagă. Și astăzi bătrâna Europă stă mirată în fața evenimentelor cari se petrec în Portugalia. De două zile bubuie tunurile în capitala țării, prăvălind în țărână cuibarul vechiu și muced al unui regim săturat de trândăvie.

Tronul regal al Portugaliai a fost zguduit din temelie de furtuna revoluționară. Regele Manuel a căzut prins în mâinile revoluționarilor, în chiar palatul său regal, de pe care a fost smuls poate pentru vecie steagul regal, și în locul lui azi strălucește mândru steagul republicei, aruncând lumini roși de sângele ce se varsă în țara întreagă, de limbi de foc cari prefac în scrum munca de veacuri a unei mâni de oameni, menită să dispară sub prefacerea vremii.

Și cu această prefacere se repetă iarăși jocul soții de acum doi ani și mai bine, când a fost scris ca doi oameni, un domnitor și un fiu de rege să moară de mâna celor cari doresc schimbarea în mersul trebilor țării.

Iuțea faptului în sine e surprinzătoare dar se putea prevedea de multă vreme. Nemulțămirea poporului creștea cu fiecare zi, căci numai putea îndura risipa curții regale, care cheltuia banul public fără remunerație și fără socoteală la surplusul ce-l poate da țara sărăcită. Toate să puteau prevedea de mai înainte, la recente alegeri actualul guvern abia și-a putut acapara o majoritate parlamentară, și republicanii au intrat în casa țării aproape tot atât de puternici ca și guvernamentalii. Cândul unei revolte pândea de multă vreme în ascuns și aștepta numai clipa binevenită când să trā tească toate stăvilarele ce i stau în cale. Revoluția a fost pregătită chiar de armată, de armata pe care trebuia să se sprijinească regele,

care înțelesese mersul vremii și totuși n'a vrut să înțeleagă că i o poruncă de sus ca el să cadă. El a înțeles de mult și n'a ferit din calea prefacerii, știa ce o să urmeze dar nu s'a îndurat să dea curs liber lucrurilor, cari azi au cuprins toată țara dela un colț până la altul.

Capitala a fost într'o clipă luată în stăpânire, fără multă bătaie de cap și fără vărsare de sânge. Azi tunurile sânt îndreptate asupra somptuosului palat în care se crescuse regele și asupra căruia azi varsă giulele și foc. Mișcările revoluționare au fost grăbite și de asasiunea profesorului universitar anticlerical Bombarda din partea unui ofițer regalist. Omorul acesta a provocat ciocniri de stradă între cele două partide îndușmănite și azi nu mai cunosc zăgazuri.

Lisabona a capitulat, triumful revoluționarilor e sigur, cu toate că din cealaltă parte a țării mai pot sosi trupe cari să aperse pe rege. Și-atunci vor începe adevăratele vărsări de sânge dintre puțini și mulți, dintre împilători și împilați. Din trupurile calde ce se vor rostogoli în focul luptei se va ridica însă țara cea nouă și plină de viață și trānicie și pe deasupra țărinei celor jertfiți pentru ideal, va răsuna ropotul de copite al olăcarilor cari vor vesti norodului începutul mării sărbători.

Știrile cari au sosit târziu noaptea, spun că revoluționarii au proclamat republica, dar nu se știe încă nimic sigur, căci nu mai circulă știri ce s'ar putea controla, trenurile stau înțelenite și sirmele de telegraf distruse. Revoluționarii au tăiat și cablul submarin și la adăpost de curiozitatea oamenilor își înfăptuiesc visul de mult țesut. Dar nu au motiv de nici o teamă, căci Europa privește nepăsătoare la evenimentele din Portugalia. Franța s'a declarat neutrală și nu va face nici un gest pentru reintegrarea dinastiei detronate, cât despre Anglia puteau avea aceeași liniște, căci cerul ei umed și rece, cel mult de va da adăpost unui rege surghiunit.

Probabil deci că steagul regatului a căzut pentru vecie de pe palat și-n locul lui va filfăi de-aci înainte steagul biruitor al republicei, așezat de curentul sănătos al maselor rededeptate la viață.

Revoluția armatei.

Știrea revoluției din Portugalia a fost confirmată la ministerul de externe din Paris.

Veștile despre soarta regelui încă n'au fost controlate, cu el de odată a dispărut și ducele de Oporto. Din evenimentele de până acum reese aproape cu siguranță că între republicanii din Lisabona și armată era un fel de înțelegere reciprocă.

Faptul că flotila de război a fost îndepărtată de capitală, a servit mai mult pentru înălțarea situației și a apropiat armata sufletește și mai mult de curentul revoluționar.

Ieri dimineață ziarul »Lokalanzeiger« din Berlin a primit din Cap Blanco următoarea telegramă:

O mare parte din armată, mai ales cea dela artilerie și flotilă s'a răsculat contra regelui. Va-poarele de război și forțele au arborat drapelul revoluționar. După amezzi bastimentele au deschis focul asupra palatului. Toate drumurile cari duc în oraș au fost închise în orice mijloace de comunicație distruse. De pe bordul vaporului din Cap Blanco, de unde vă trimis această telegramă prin cablu se vede foarte bine palatul care în parte e distrus de giulele. Soarta revoluționarilor încă nu s'a hotărât, căci nu se știe ce ținută va lua restul celălalt al țării. Pe străzile orașului s'aude zgomot înțet de focuri de pușcă. Se spune că revoluționarii au prins pe regele, dar până acum nu se știe nici un amănunt.

Știrea oficială a ambasadorului englez.

Londra, 5 Octomvre. Ministerul de externe a primit dela ministrul plenipotențiar al Angliei la Lisabona, următoarea telegramă:

Turburări serioase au izbucnit în noaptea de 3 Octomvre când o parte a trupelor de garnizoană au trecut la republicanii. Ieri toată ziua s'au luptat. Trupele rămase credincioase încă au trecut azi de partea republicanilor și s'a proclamat republica. Dominează cea mai mare agitație și proclamarea a fost primită de popor cu însuflețire. Se crede că un guvern provizoriu e pe cale

luat o năframuță dela fete!« Și-și înțeleșta mâinile una într'alta.

— »Iar am luat« zicea boarul zimbînd.

Și nu ți e frică de nimic? Nu vor veni flăcăii din sat și părinții să tăbărească pe tine?

— Nu mi e frică!

— Și nu ți-e păcat să ți dragoste cu toată lumea?

— Nu mi e păcat.

Fata crăștia din dinți și zicea:

— »Atunci vin cu tine la colibă«.

— Ba nu veni.

Și se despărțiau.

În sat se începu fierbere nouă. Părinți cu fete mari umblau în ruptul capului să le mărite cât mai în grabă. Vedeau că boarul are să le vrăjească pe toate.

Și într'o Duminecă se mărita una, într'alta se încunună a doua, și peștorii nu mai aveau așezare.

Sus pe Negrileasa cântecile nu mai conțeneau însă. Și mulți ziceau că Ionu Bodii nu i nici o primejdie pentru fetele lor, și se ciudau că le măritau așa de tinere.

Dar lată începu zvonul că și Cojoc își mărită fata, pe Marina. Bun ginere, harnic ginere și-a că-

pătat. Marina se albise, Marina se sfârșia, Marina nu mai zicea o vorbă legănată.

În toată sara-i spunea lui Bodea: »Viu cu tine la colibă«, și boarul îi poruncia: »Nu veni«.

Și ca mâne era să se cunune. La casa lui Cojoc, seara erau adunate rudeniile, era jinerete, vorbind de una și de alta, numai Marina sta mută pe-o laviță.

Și după cină, lată numai că se deschide ușa și intră în casă un volnic cu mustața neagră, cu ochii ca de drac, un fecior închelmat cumu i zidul.

»Bună seara să dea Dumnezeu« zise străinul.

— »Bună să-ți fie inima Bodea« răspunse stăpânul căsii înlemnit după masă.

— »Cinarăți — văd că« zise iar Ion.

— Ciuarăm da.

— Dar nu toți. Cineva n'a avut gust de cină.

— Nu Bodea, drept ai. Așa-s fetele când să se mărite. Mâne se cunună Marina, hai închină și tu un pahar de vin.

— Cum nu, tare bucuros, socrule«.

»Să trālască mireasa și să trālască socrii, oameni de omenie« zise el închinând.

Și Ionu Bodii luă o cană de vin de pe masă și o bău de jumătate.

Apoi porni spre fată, o luă de mână. Și când ea își pierdu simțirea o luă în brațe ca pe-un prunc, și, luindu-i oțelele pe spinare, eși, pof-tindu-le bună seară.

Cel din casă remaseră trāzniiți. Când le trecu dela nas și dela ochi amețea, boarul era de parte cu Marina.

La colibă se opri, aduse apă proaspătă, o deștepta, și numai acum putea răsufla în tihnă. Gândea că are să-i moară comoara, și gândul acela îl mura cumu i năframuța din sân.

Acum însă, când fata deschise ochii, vinele i se încordară din nou, se simți iarăș tare și neînfrânt.

Se așeza lângă ea, și o întrebă cât putu el de blând.

— Nu ți pare rău Marino că te-am adus aci?

— Fata aștepta ceva.

— Stai numai, am să ți spun. Eu cu fetele, celelalte numai am glumit. Am glumit și le-am luat năframuțele ca să te vrăjesc pe tine. Înțelegi tu ce i vraja asta a mea?

— »Ce va fi acum?« întrebă fata.

— Nimic. De acum n'al să te mai temi de nimic. Mâne noapte ne cununăm la un popăr.

RETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasé și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

să se constituiească. Se zice că regele ar fi în Mafra. Regina mamă și ducele de Oporto au petrecut eri în Cascacs, dar cu toate acestea n'au știri sigure.

Pregătirile revoluției.

«B. Z. am Mittag» scrie pe baza unei știri primite de pe bordul unui vapor: Din capitală nu se poate transmite nici o știre, căci toate liniile telegrafice sânt distruse. De două zile locuitorii au manifestat o ținută dușmănoasă guvernului. Asasinarea deputatului anticlerical Bombarda a grăbit izbucnirea revoluției. Nime nu credea că a fost omorât de un alienat, căci se știe cu siguranță că e manopera clericilor. Evenimentele se puteau prevedea din aspectul de ieri al orașului. Pe catargile bastimentelor, pe căzărnițele de marină și toate edificiile de pe malul stâng al râului Palo era arborat drapelul revoluționar. Palatul regelui a fost asediat de trupe. Se aude bubuitul tunurilor îndreptate asupra orașului, e cântecul de îngropare al regilor portughezi.

Cauzele revoluției.

De luni de zile s'a observat o mare fierbere în populația portugheză. Opoziția critică ținută regelui, pe care-l acuza pentru slăbiciunea ce manifesta în chestii politice. Zărele republicane de câțiva vreme cereau cu toată energia introducerea diferitelor reforme, dar mai cu seamă dreptul de vot pentru masele populare. (Căci aici se fac alegerile indirect: o sută de alegători, primi, aleg pe un alegător efectiv, cari apoi aleg pe deputați).

Regele își vedea tronul primejdii și n'a vrut să cedeze progresiștilor cari intenționau să guverneze ei și s'a alăturat la clericali cu care a format noul cabinet. Primejdia care amenința țara era evidentă și cea mai mare parte dintre marii proprietari și-au prefăcut moșiile în bani, iar ca pitalurile le-au plasat la casele din străinătate. Curtea s'a speriat și după alegerile din urmă, la ordinul guvernului a dispus ca flota de război să fie trimisă de pe Tajo la largul mării, căci se prevedea că o mare parte a acestora aderază cu republicanii. Spania era atât de mare în timpul din urmă, încât curtea nici nu s'ar fi putut opune unei eventuale revoluții care putea izbucni chiar în parlament.

Situația regelui.

Regele Manuel și familia sa primiseră în repetite rânduri, din diferite părți ale țării scrisori amenințătoare. Aceasta încă e o dovadă că întreaga țară era în fierbere. Și din clipa când demoralizarea regelui a ajuns la cunoștința publi-

Fata începu să plângă. Și cum plângea se scutura par'că de frică, de scârba ce-o avuse față de mirele de-acasă, se scutura, se curăța de toate relele, și ochii ei se făceau tot mai luminoși. Și cu privirea înălțată înălțura pe boar într-o mare fericire a inimii.

»Mă lonaș mă, măi drăguț Ion« îi zicea mereu. Iar boarul sta încremenit, cu mâinile legate de genunchi, cu ochii aluriți. N'avea decât un singur gând: S'o alunge pe Marina, s'o alunge dela dânsul, apoi să fugă după ea, s'o prindă în brațe și s'o aducă înapoi.

Dar a stat mult așa încremenit. Simțirea adâncă ce-l cuprinsese abia-l lăsa să-și vie în fire. Încet încet îl pătrunse căldura dulce, revărsându-l se în trup, în suflet, în ochi, până când se îndulci par'că și aerul din jurul său.

În noaptea următoare se cununară la un popă bătrân, care întineri când Bodea-l puse în palmă un gaibin nou, cu zimți.

Și încă în noaptea aceea turma bollor din Negriileasa au rămas fără stăpân.

N'au știut oamenii deocamdată nimic, dar veniau creștini din satele vecine să spună că pe la el au dat în sat boi străini.

Cojoc bătrânul ce n'a făcut să-și afle fata? Dar suflet de om n'a știut să le spună de urma lui Bodea și Marinei.

Trecuseră ani mulți — o viață de om, și prin sat nu mai vorbea nime de Marina și de boarul. Dar de-o vreme copiii cari umblau cu vitele pe Negriileasa, — nu prin poenile pline de iarbă,

cului a încetat orice încredere în domnitor. Regele ducea la palat o adevărată viață de orgii, și abia pleca o cântăreață sau dansatoare care-i ținea loc de amantă, ca altele să vină și să înceapă din nou păatul.

Când s'a început bombardarea regelui și reginei văduvă Amalia cu întreaga curtea erau în palat, păziți de soldații rămași credincioși dinastiei. Când au căzut cele două bombe asupra palatului, familia regală s'a retras în suterane.

O telegramă anunță că în decursul focului admiralul curții a pertractat cu comandantul revoluționarilor, ca aceștia să lase trecere liberă familiei domnitoare și să garanteze că nu li-se va întâmpla nimic până nu vor trece peste hotar.

Evadarea regelui.

După cât se anunță din Paris în Lisabona s'a răstăruit vestea că regelui i-a reușit ieri noapte să evadeze și a fost primit pe bordul vaporului brazilian San Paolo care adusese pe președintele Tonseca la Lisabona.

După »Lokalanzeiger« vaporul a trimis o barcă până sub grădina palatului și regele cu întreaga familie a trecut printre șirul ostașilor rămași credincioși și a intrat în barcă.

Știrea aceasta e în contradicție cu telegramele de până aci cu toate acestea vine dintr'un izvor sigur și se spune că evadarea regelui s'a făcut cu știrea comisiei revoluționare.

Se ține în cea mai mare taină unde a fost dus regele de vapor, dar se pare că e în Anglia și aci va aștepta urmările revoluției.

Ciocniri pe stradă.

Paris, 6 Octombvre. Regimentul de cavalerie Villa Robledo cel mai credincios regelui s'a luat la luptă cu regimentul de artilerie care proclamase revoluția. Lupta s'a dat pe Cale de Qura și cavaleria venea din Badarioz. Un regiment de infanterie însă i-a luat pe spate și a fost de ajuns o singură salvă de puști ca să treacă și ei la revoluționari.

Revoluția poporului.

Paris, 6 Octombvre. Regele Manuel cărui ministru președintele Texeira de Souza li adusese la cunoștință cele fatamplante nu voia să știe nimic de fugă. Dar când după cel întâi bubuit de tunuri poporul a năpădit pe străzile capitalei, regele era gata de orice. Opt mii de oameni veniți dela țară, intraseră în oraș distrugând tot ce le cădeau în cale. Se întunecase și protejat de întunecul nopții regele a scăpat.

Generalul Goriss văzând că până și trupele din garda regelui stau gata să se resoale, și a tras un glonte murind pe loc.

ci sus pe unde-s numai mușuroale și mărul lupului — copiii zic, spuneau prin sat, că prin poenile pădurii se tot lvește un moș bătrân. Umbra încet, stă în loc, se pierde prin pădure și iar iesă la lumină într'altă poiană. În sat nu cobora, muchia dealului n'o trecea, ci hoinărea așa ultat prin poenile pădurii.

Dela o vreme nu-l mai văzură. Ci acum au început să vorbească oamenii din sat, că văd arzând în pădurea Negriileși ca o limbă vineție de foc. Se saltă limba aceea, se stinge, și iar să saltă. Așa în toată noaptea. Și au început să creadă că de bună seamă e o comoară. Comori sânt ele în pământ destule, da-i vorbă că cine le sapă? Și s'a aflat în sat doi români, cari luându-se după spusele oamenilor, au plecat într-o noapte să-și cerce norocul. Și para, spuneau, că iar se ivi. Se ivi drept de-asupra unei muchi de prăpastie. Și pe dibuite ajunseră acolo, și cu inima strânsă începură să sape. Și n'au săpat mult și dădură de o lădiță de lemn văpsită. O deschiseră. Înăutru era o cutiuță de aur și în cutiuța aceea ce era să afle? Era o iconiță a Maicii domnului și pe iconiță o năframuță de care poartă fetele la joc.

Oamenii se cruciră, le puseră toate la loc, cutremurați ca în fața unei taine, și îngropară iar lădița.

Vezi d-ta bine că nu era comoară și totuși a fost comoară. Ș'acum zic că se vede din când în când para în noaptea, săltând de-asupra locului aceluia, dar o văd numai copile tinere și bătrâni curății de păcate.

»Rev. pol. și lit.«

I. Agârbiceanu.

Guvernul republican.

Lisabona, 6 Octombvre. Guvernul provizoriu despre care aminteste știrea primită dela ministrul plenipotențiar al Angliei în Spania se confirmă. După cât arată o telegramă din Lisabona s'a și constituit acest guvern al cărui președinte e fostul ministru Bernardo Machar'a, iar ceilalți membri sânt foștii deputați Alfonso Costa, Almeida Braga, Zoa Menemes și amiralul Pliho.

Inchiderea portului.

Londra, 6 Octombvre. O casă comercială de aici a fost anunțată că întreaga Lisabona e în mâinile revoluționarilor. Regele a scăpat cu un torpilor portughez. Vapoarele revoluționarilor au închis intrarea în port și nici un vas străin nu poate pleca, dar nici alte nu pot veni.

Familia regelui.

Paris, 7 Octombvre. O telegramă care a sosit în ministerul de externe anunță că ducele de Aporto cu familia regală s'a imbarcat pe un vapor și e în drum spre Anglia.

Manuel în Portugalia.

Londra 6 Octombvre. Ziarului »Daily Mail« i-se anunță din Vigo că regele petrece în Cassacs la distanță de douăzeci și șase de chilometri de Lisabona.

Convenția româno-turcă.

«— »Prietenia turco-română«, care a dus la convenția militară — care anunțată prin »Le Matin« a produs o reală senzație — datează exact de șase luni.

Grație atitudinii, de sigur neîndemânatică dar loiale, a Marei Britanii și a Franței în chestia cretană, pe de altă parte grație nesiguranțelor și intrigiilor financiare în care guvernul otoman s'a pomenit vârat deodată, diplomația austro-germană a știut să se folosească de dezordinea profundă care domnea la Constantinopole ca să agraveze și conflictul cretan, care era pe cale de aranjament și conflictul cu Bulgaria din cauza dezarmării macedonenilor, pentru ași valora astfel odată mai mult serviciile de ordin militar și, în sfârșit, pentru a apropia vechi tirani și vechi vasali, pe turci și pe români.

Aproperea s'a făcut cu o curioasă repezițiune: generalul Crăiniceanu, ministrul de război român, s'a dus la Constantinopole, unde a făcut propunerii și a dat largi explicațiuni.

Știm din sursă sigură că generalul român n' a produs tocmai o excelentă impresie personală, dar Șefket Pașa n'a voit să vadă întrânsul decât pe un simplu mandatar al Vienei și Berlinului.

Vizita lui Kakki Pașa la București și primirea sa la Sinaia, la regele Carol de Hohenzolern, consacra înțelegerea. Și pentru a întrefine opinia publică a celor două țări în iluzia simpatiiilor, se organiza, pe rând, vizita învățătorilor români la Constantinopole, excursia studenților turci în România, unde miniștrii, autorități și profesori le-a rezervat o primire deosebită, vizita a vre-o 500 de excursioniști români în Turcia, etc.

Un deputat român pleda într-o broșura entuziastă, în favoarea unei alianțe. La rândul lor, oficioasele turcești laudară situația pe care o ocu România, a cărei configurație teritorială e terminată și care, deci, are interesul ca »statul qui să fie menținut în Balcani.

În sfârșit, în corelație cu sforțările subite ale guvernului otoman de a cumpăra vase de război și a grăbi reorganizarea navală, se cuvântă să cităm, între alte fapte pe deoparte hotărâre luată de guvernul român cu privire la manevra carl, nelndoelnic. vor avea loc contra oricăror teptări și cu un lux de cheltuieli fără precupe de alta că doi ofițeri superiori ai marinei mâne, domnil Negrea și Nicolescu Rizea, și sor de fabrică navală la școala superioară de război, primiră misiunea de a face un examen dografic al lacului Techirghiol, situat pe r. mării la 5 kilometri mai jos de Constanța, tr. a-l transforma într'un port militar de importanță ale cărui lucrări nu vor întârzia începă și pentru care se vor vota fondurile deschiderea Camerelor; căci marina română a bază navală la marea Neagră: ori, lacul Te

ghiol are 11 metri adâncime cu o suprafață de aproape de douăsprezece ori mai mare decât aceea a portului Constanța, a cărui adâncime nu trece de 8 metri.

Situat în centrul plajelor de debarcare, un asemenea port de război ar putea să împiedice o debarcare pe orice punct al coastelor românești de pe marea Neagră și ar servi ne asemenea ca să apere portul Constanța.

Planurile din Viena, care constau în primul rând în a face imposibilă o solidaritate balcanică, capătă, deci, un succes pe care nici chiar d. de Aehrenthal nu l speră așa de apropiat.

La tratatul militar care leagă formal România de tripla alianță, a cărui existență a recunoscut-o implicat regele Carol în interviu-ul său răsunător acordat în Aprilie trecut dlui Münz, se adaugă deci, o convenție, dacă nu scrisă, cel puțin tacită între Turcia și tripla alianță.

După cum a spus foa te drept «Courrier européen» în numărul dela 25 August, reședința regelui Carol la Sinaia e însăși anticamera triplei alianțe. Rezultatul vădit, cunoscut acuma, al vizitei pe care a făcut-o acolo Kakki Pașa în luna August, dovedește aceasta din belșug.

Dar dacă se văd interesele care determină pe turci să se apropie de blocul austro-german, nu vedem însă de loc pe acelea care motivează România să aprindă iarăși ostilitatea bulgarilor față de dânsa.

Nu vom obosi în a spune că politica tripliciană a oamenilor de stat din București e de o importanță foarte gravă din punctul de vedere național; ea pregătește dificultățile cele mai serioase în Balcani și compromite astfel cele mai serioase șanse de siguranță pe care se pot bizui elementele democratice, precum și însăși marii proprietari agrari.

Dar de-al de Brătianu, Carp, Take Ionescu, nu pot nimic contra voinței regelui, care întotdeauna a știut să le reziste și, la nevoie, să-i înlăture după plac.

Că e vorba pentru regele Carol să favorizeze numai scopurile germanice în Orient (economice, în primul rând), iată ce e vădit de 25 de ani și cela ec abia e nevoie de demonstrat.

Iată însă exemplul, într-o sută, de altfel, recent de tot.

Directia căilor ferate ale statului român aprovizionându-se cu o destul de mare cantitate de cărbuni englezi, s'a văzut nevoită a urma unei intervenții ce se ghicește, să cumpere cărbuni din Westfalia, în și mai mare cantități, deși de o calitate neasămănător inferioară celeia a cărbunilor din Cardiff, singurul cărbune care convine incomotivelor actuale ale rețelei române.

România e absolut infeodată intereselor austro-germane.

Onoare pentru a ajunge la același vasalitate economică și politică, s'a liberat tânăra Turcie de tirania hamidiană?

«Le Courrier Européen».

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 6 Octomvre n. 1910.

Pentru edificarea școlii de fete în Arad, au intrat la Cassa »Reuniunii școlilor române din Arad și provincie« următorii:

- 1. N. Georgescu — — — Cor. 100.—
  - 2. Aurel Jucu, proprietar în — — — — — » 100.—
  - 3. Banca »Codrul« din Buteni » 50.—
  - 4. Dl Ioan Urs de Margine » 50.—
  - 5. Colecta fetiței Lili Arde-
- Dar în Arad, dela Letiția Isprav-

nic 4 cor., Iulia Demian 4 cor., Aurel Demian 2 c. Total » 10.—

6. Dl avocat Dr. Ion Ursu din M. Radna a predat venitul unei petreceri aranjate în anul 1907 de tinerimea română din Arad, în favorul școlii de fete, suma de 24 cor. plus interesele curente până azi.

— Un nou aeroplan românesc. Ni-se scrie din Făget (com. Târnavă-mică) că dl Eugen Bian, student la universitatea din Viena, după o muncă stăruitoare de 2 ani de zile a reușit să construiască modelul unui aeroplan foarte reușit. Pe baza modelului se va construi și adevăratul aeroplan într-o fabrică din Frankfurt.

Dorim tânărului inventator deplin succes.

— Post de medic vacant. Ni-se scrie: Pretura din Șercaia comitatul Făgăraș sub nr. 3390/910, a publicat concurs pentru postul de medic cercual Vlădeni-Tânțari (Vlădeny-Szunyogszék) cu locuința în Vlădeni, cu termenul până la 31 Octomvre st. n. a. c., atrăgând atențiunea candidaților români la acest post, constător din amintitele 2 comune curat românești, depărtate una de alta 5 kilom. și legate prin cale ferată în apropiere de Brașov de 27 chilometri, de sediul pretorial 25 chilom., de sediul comitatens 40 chilom. Pozițiune plăcută și sănătoasă.

— Nou avocat român. Dl Dr. Mihail Moldovan a deschis cancelarie advocațională în Murăș-Ludoș (com. Turda-Arșeș).

— Demonstrații anti-austriace în Serbia. Din Belgrad se telegrafiază: Cu prilejul aniversării de azi a anexării Bosniei și Herțegovinei de către Austro-Ungaria, tinerimea universitară a ținut o întrunire publică la care s'au rostit mai multe discursuri agitatorice contra Austro-Ungariei.

— Holera în Bosnia? Din Mostar se telegrafiază că un căpitan al regimentului 63 (regiment românesc) s'a îmbolnăvit între simptome de holeră. Căpitanul a fost transportat la spital.

— Din Alțina primim o corespondență mai lungă, în care sânt înșirate faptele cu adevărat vrednice de laudă ale preotului nostru de acolo, Ioan Petrișor, săvârșite în cursul învățătoriei sale de 14 ani și al preoției sale de 20 de ani, și ca încheiere ni se comunică o întâmplare vrednică de înregistrat. O dăm deci după cum urmează: În 26 Septemvre n. s'a făcut deschiderea liniei ferate Agnita—Sibiu, care trece și pela Alțina. Deschiderea s'a făcut în prezența unui reprezentant al guvernului, care la fiecare gară a fost binevențat. În Alțina nu s'a luat dispoziția ca să vorbească cineva, ci s'a dat numai îndrumare să fie reprezentanța comunală la gară. Când s'a oprit trenul în gara din Alțina, văzând preotul Petrișor, membru și el în reprezentanța comunală, că nu vorbește nime, s'a hotărât repede și a binevențat el, preotul român, pe reprezentantul guvernului în numele unei comune săsești. Suprinderea a fost cam neplăcută pentru Sași, și a mârț-o și mai mult împrejurarea, că la gară se află și un tarat de lăutari, și mulți feciori și fete, cari s'au pus la jocuri românești, la cari reprezentantul guvernului privia cu mare interes, crezând că Alțina e comună curat românească. »Tel. rom.«.

— Procesul Haverda. Azi a început înaintea curții cu jurați din Budapesta desbaterea — a patra desbatere! — a procesului pornit contra Mariei Haverda și soți pentru omor premeditat.

Desbaterea a început la orele 9. Sala de ședințe e tixită de lume.

Azi au fost interogați acuzații. Mâne se va urma cu interogatoriul martorilor.

— Patriarhatul contra exarhatului român. Din Constantinopol se anunță: Știrea despre apropiata creare a unui exarhat român în Macedonia, sediul la Monastir, a zăpăcit rău pe patriarhiștii.

— Marea biserică, spun dânsii, trebuie să rămâie credincioasă sfintelor tradiții și sfintelor canoane. Ea nu poate să recunoască altă biserică ortodoxă acolo unde se află una. Ea nu poate să recunoască alți episcopi și exarhi acolo unde se află statornicii episcopi și exarhi recunoscuți legali de autoritatea bisericească. Ea nu poate, de asemenea, să recunoască împărțirea în rase a creștinilor.

Prin urmare, dacă s'ar crea un exarhat român în Macedonia, marea biserică s'ar vedea nevoită să declare din nou că această făptuire exarhistă e respinsă de ortodoksi și că e schismatică.

Nici filința, nici prescripțiile bisericești, nici canoanele, nici orânduirile, dupăcum nici administrarea nu trebuie și nu pot fi aplicate după nevoiele momentului, căci doar nu-i vorba de o chestie politică ce se orânduiește după evenimente vremelnice, ci e vorba de o religie, de o instituție întemeiată pe baza hotărârilor apostolice și sinodale.

E lucru sigur că întemeierea exarhatului român se va face pe motive politice. Relativ la aceasta, un ziar grecesc scrie:

»Grecii vor fi recunoscători românilor dacă ei ar vrea să înțeleagă odată că seria de fapte care se produce de vre-o câțva timp ar trebui încheiată și că, dacă pentru motive politice e de neapărată nevoie să li-se dea compensații, acestea să fie luate, cel puțin, de pe alt teren decât al ortodoxiei și bisericești.

»Când s'a făcut proclamarea independenței bulgare n'a fost vorba, pentru motive politice, de grecii ortodoksi și de biserică; în schimb, s'a vorbit mult de musulmanii. Pentru aceleași motive — și mulți au recunoscut chiar în cameră, de pe tribună — legea bisericilor a fost votată cu o repeziciune unică în anelele parlamentare.

»Se spune că crearea în Macedonia a unui exarhat român va fi provocată de motive politice. Orice ortodox se întreabă cu drept cuvânt cum de toată seria asta de motive politice se dă în vileag tot în paguba patriarhatului ecumenic.

»Nu știm, termină ziarul grecesc, dacă știrea nedesmințită încă despre întemeierea unui exarhat român e lipsită de temel, dar vrem să atragem atenția guvernului asupra faptului că, oricât de mari pot fi motivele politice pentru cari s'a cerut acest exarhat nu li-se cuvine o considerație mai mare decât aceea ce trebuie dată turburării în care va cădea biserică, deoarece aceasta se va vedea constrânsă să întrunească un mare sinod regional sau un al optulea sinod ecumenic pentru a declara schisma română.

Așadar, dacă ne-am lua după părerile grecești exprimate în acest ziar și în societatea greacă nimica nu mai e în afară de ortodoxia fanarului și veșnic trebuie să rămânem sub jugul patriarhatului ecumenic.

— Moartea lui Nicu Volentî. Din Iași ni se scrie: Marți noaptea a încetat din viață, în localitate distinsul nostru concetățean și mare proprietar, Nicu Volentî. De multă vreme era suferind, din care cauză a și fost nevoit chiar să se

DĂȘ SĂNDOR
cojocar în
Ulozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocure pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

stabilească în străinătate, pentru căutarea mai aerioasă a sănătății.

Nicu Volenti moare în vârstă numai de 53 ani.

Născut în Galați la 1857. Licența în drept și-a luat-o la Paris. Fost consilier distins al Curții de apel din Iași și fost deputat.

Ca magistrat a făcut mare cinste magistraturii, iar ca om politic, a fost unul din cei mai devotați conservatori. Literat distins, Nicu Volenti se prenumera printre fruntașii scriitorilor, în care timp ne-a onorat și pe noi, cu bucăți alese, foarte gustate de publicul celitor.

A fost multă vreme colaborator credincios al »Convorbirilor Literare«. A făcut parte din »Jurnalul«. Ca publicațiuni, notăm 3 volume de versuri »Câteva strofe«, »1874«, »Poezii« (1889), »Câteva versuri« (1903). etc.

Comandor al Coroanei României, defunctului la înmormântare i-se vor da cuvenitele onoruri.

Conferințe populare. Din Dala ni se scrie: Tot mai mult se simte lipsa de lumină printre poporul nostru. Cerințele timpului pretind ca și noi să ținem piept cu celelalte popoare conlocuitoare în iubita noastră patrie. Din motivul acesta ne am bucurat mult de conferințarii trimși din partea »Asociațiunii pentru cultura poporului român«, la 12/25 Sept. a. c. în comuna noastră Dacia. Inimosul domn proto-pop gr. cat. al Sassebeșului Păcurar ne-a vorbit, cu sonora voce, despre »înbrașarea meseriilor«, cu atâta convingere și interes pentru înaintare, iscusință și popularitate, încât mulțimea, care a asistat în număr mare părea că soarbe vorbele din gura domniei sale.

Al II-lea conferințar a fost dl învățător Davlea dela Sibșeni, care de asemenea a ținut o prea nimerită prelegere »despre alcool«, arătând în în cuvinte alese, cu exemple și argumente potrivite, ruinarea organismului omului cât și degenerarea omenirii peste tot prin consumarea alcoolului.

Să mulțumim d lor pentru interesul cel mare arătat față de înaintarea țăranilor noștri și învățăturilor date să răspândi tot mai mult printre popor, dându-le cu toții povețe, și în alte ramuri ale culturii. *Un învățător.*

— **Conferința comitetului executiv.** Citim într'un ziar din București următoarea telegramă datată Budapesta, 20 Septemvre (3 Octomvrie n.): »La sfârșitul săptămîinei comitetul executiv al partidului naționalist se va întruni în sala ziarului »Lupta« la o conferință care va dura două zile.

— **Distincție pentru Iswolsky.** Țarul a conferit ministrului de externe rus Iswolsky ordinul »Vulturului alb«.

Printr'un rescript, țarul relevă că d. Iswolsky a luat în primire portofoliul afacerilor străine în 1906 sub grele condițiuni politice și a urmărit cu o energie nemicșorată, dându și seama de adevăratele interese ale Rusiei, întărirea politică pe cale pacifică a imperiului; fapt ce s'a învederat prin convențiunile încheiate cu Anglia și Japonia.

— **Atentat contra unui vice-consul englez.** Din Hamburg se anunță: Luni după amiază, la orele 3 și jumătate primul vice-consul englez Ollwer a fost atacat la consulat de către un negru care l-a lovit în cap și în față cu un drug de lemn. Ollwer a încercat zadarnic să dezarmeze pe agresor care îl lovea fără crușare.

În cele din urmă consulul reuși să se smulgă din mâinile negrului și alergă în stradă unde se adunase în acest timp numeroase persoane. Negrul își urmări victima și pe stradă, dar fu prins de public și predat poliției.

Consulul e rănit la cap și are toți dinții sfărâmați.

— **Intîmpinare.** Dăm loc rândurilor de la vale: în »Tribuna« Nr. 196 a. c. sub titlul: »de sub poalele Mesesului« a apărut descrierea sfîn-

Cei cari
doresc : **mobile**

Poșta Redacției.

Tot Troam Asl. Zemfemele de acest gen cer un spirit mai rafinat și mai scâpător. Vulgarizmele omoară orice efect. Recunoaștem cu toate astea talentul d-v. și vă rugăm să ne scrieți mereu. Păreți un om mai superior decât să vă supere părerile sincere.

Poșta Administrației.

Ion Pitiă Coștel. Am primit 2.50 cor. abon. până la finea anului 1910. Ioan Crăciun, Spring. Am primit 2.50 abon. până la finea anului 1910. George Halolia, Batta. Am 4 cor abon. până la finea anului 1910. Pavel Grada, Ternova. Am primit 4 cor. abon. până la finea anului 1910. Ioan Coats, Șuștra. Am primit 1 cor, abon. până la finea anului 1910. Ignat Vișcan, Isla-mare. Am primit 5 cor. mai aveți 3.50 cor. abon. până la finea anului 1910.

Ioan Berteș, Cavașd. Am primit 2.50 cor, abon. până la finea anului 1910.

Vasile Costea, Monora. Am primit 2.50 cor. în abonament. George Vulci, Temeșag, mai aveți de plătit în abonament 1.50 cor. până la finea anului 1910.

G. Munteanu, Blaj. Am primit 14 cor. abon. pe Sem. II. 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Loc deschis. *)**Epistolă deschisă**

cătră *Dr. Dionisie Roman, avocat Mediaș.*

Direcțiunea institutului »Racoțana« din Șeica-mare, — de-o vreme încoace a trecut prin atâtea frământări, — în repețite rânduri a încercat prin epistole cât și verbal prin funcționarii săi a aduce la lumină asupra pretenziunilor date Stim. D-Voastră, spre încassare. Cum însă nici un mijloc din cele încercate și nici chiar procesul intentat nu e în stare să Vă înduplece a preda institutului pretenziunile dela fosta filială din Mediaș; pentru a se putea face odată lumină asupra stării institutului, sub presiunea opiniei publice Vă somăm, ca în timpul cel mai scurt să predați institutului, — care și-a pierdut orice încredere în D-Voastră —, toate pretenziunile ce le mai aveți dela fosta noastră filială Mediaș, ca institutul să numai sufere și alte mari pagube.

Șeica-mare, la 5 Octomvrie 1910.

Mai mulți membrii din direcțiune.

*) Pentru cele cuprinse la locul acesta nu primește răspundere Redacția.

haine deschis în palatul Băncel de economstadt se află haine și paltoane gata dela aia la cele mai fine și la ultima modă pe moderate.

fi privit oricând, fără nici un obli-
ment de a cumpăra.

Credit pe ipotecă, pe cambie
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 876.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scănițare de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un ofician specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mátys :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștarul Koch).

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni proși și învățatori precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu orice fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna evuiință ar aduce cu sin e ca bisericile noastre romă-estî prin măestri români să se înfrumseteze.

Rog bunăvoința în special a onor. ofiic și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,

sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jâm (Banat).

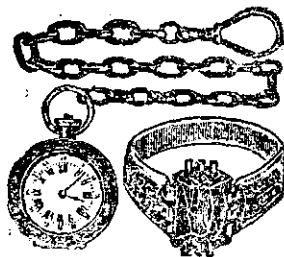
Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Se caută un învățăcel

din familie bună,

în prăvălie de fer, farbă, manufactură și coloniale. Doritorii — să se adreseze la **Dimitrie Popoviciu**, comerciant, Șiria (Világos, cott. Arad).

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în

MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Dela 1 Octomvrie 1910 în Markt-p'atz No. 5.

Depozit bogat de

totfelul de ciasornice de aur și argint

precum și ciasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturî solide și ieftine. Serviciu conștințios.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—

Vin de Rizling prima calitate » 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie

Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor.

50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.—

de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu eulant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri

Világos (Șiria, Arad m.)

Caut un post de logofăt!

Sfârșind cursul agronomic din Lugoj, cu rezultat foarte bun, caut angajament la vr'o moșie în România, sunt apt în toate afacerile economice, căsătorit și în etate de 30 ani. — Reflectanții binevoiască a se adresa ziarului »Tribuna« sub »Sirguincios«.

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă

tari și trainice!

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de viitoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă

BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.

Telefon: 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine!

Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru ferestii de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

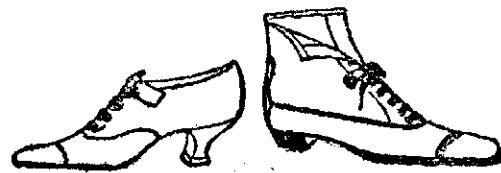
Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-A) DĂ - Fehértemplom,

str. la Târgului.

Asortiment bogat de ghețe pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghețe de box americane pentru bărbați. - Șoșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghețe, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghețe. — — —

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

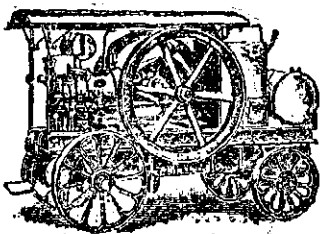
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

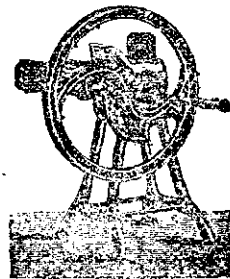
Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, totfelul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc.

Cereți prospecte. — Expediție gratuită.

— Corespondență în limba română. —

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, steni etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Ingrigirea frumuseții.

Chimia aranjată pentru îngrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale și prin săpunuri. Cu dreptul numelui său săpunul pentru înmuierea pielii „Gladys“ se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cei cari țin să și păstreze vioiciunea feței și în locul pielii sbircite se aibă pielea tină și roză, să folosească săpunul de spumă „Gladys“ în locul mulțimei de săpunuri cari folosindu-le fac și cea mai strălucitoare piele să se adune și să se oflească.

Prețul 1 coroană 50 filerl.

Cu seria preparatelor „Gladys“ trebuia să tindă și la scoaterea din circulație a pudrelor franceze de pe terenul patriei. Această a reușit, căci prin pudra „Gladys“ s'a aflat un mijloc de frumusețe nesticăcios și vrednic de încredere care nu numai că a prescurtat cinstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face concurență mare.

Prin alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys“, aceasta a cucerit mult, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că nu se vede decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e ca luciul marmorei de Carrara. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă.

Prețul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Deoarece preparatele „Gladys“ au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă singur lui dreptul de desfacere.

Se află la farmacia „Impăratul Roman“ alui

VIG BÉLA

Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

II

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite
panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

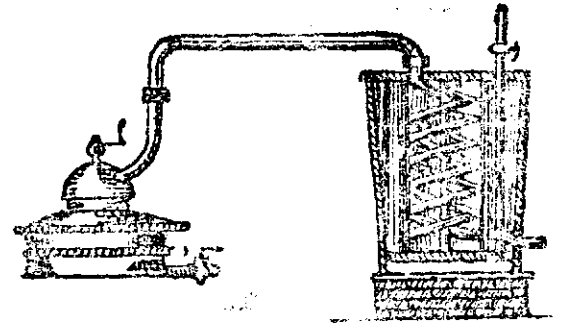
Schuster Hans, arămar Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucrări necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

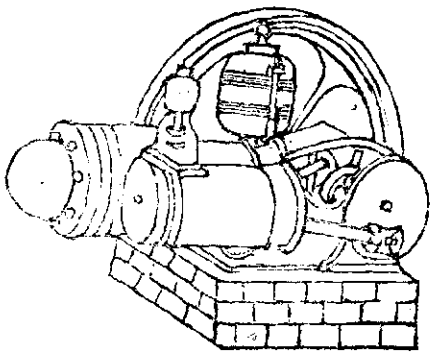
Vase de fier
cafea, vase de
spălat și curățit.

Primește mon-
tarea și repa-
rarea fântăne-
lor artificiale
pe lângă prețuri
moderate. — —

Comandele se
execută prompt.

Motor cu olei brut. Nou- tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK

turnătorile de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.

Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

• INTREPRINDERE ROMĂNEASĂ •

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de bi-
serici, școală, case notariale și a tot
felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de
cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale
pentru morminte. Prospecte gratuit.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

≡ Au sosit toate noutățile de toamnă: ≡

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoști a privi

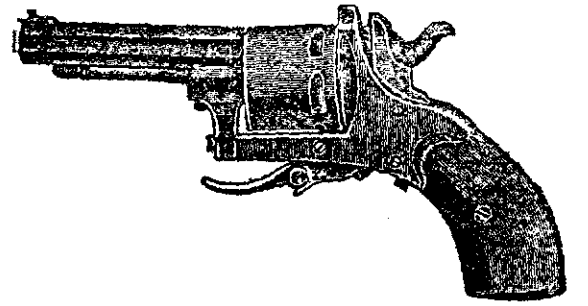
vitrinele mele.

Frații Burza

Nr. telefonului 601.

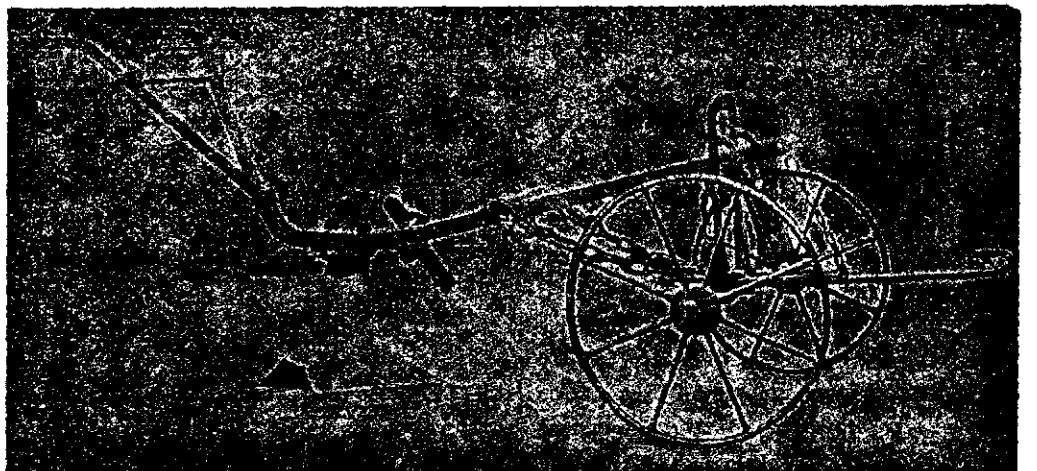
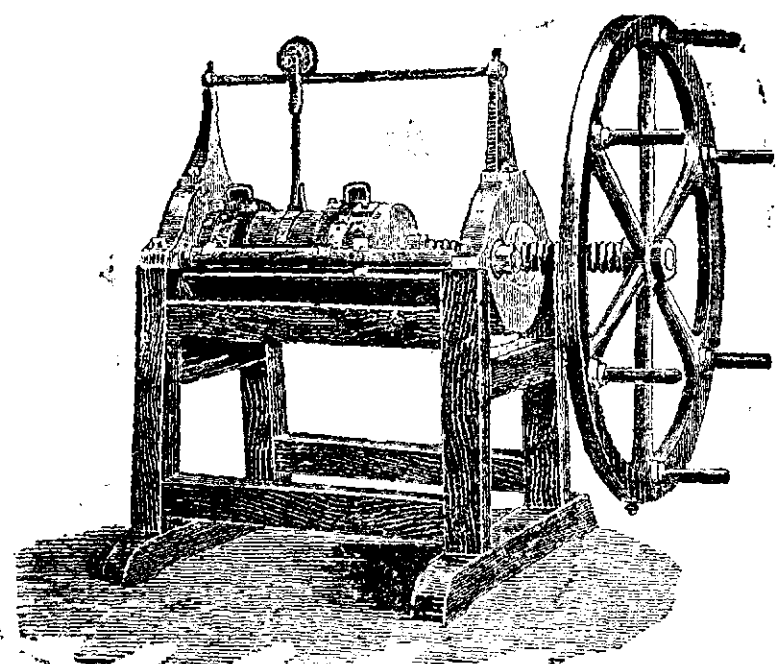
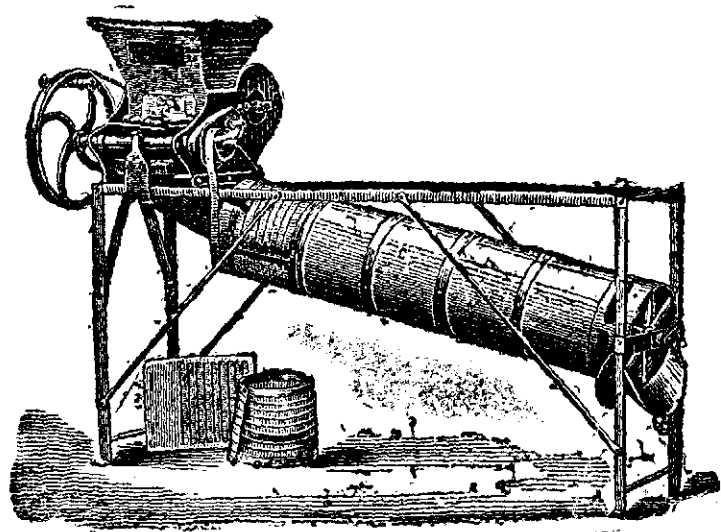
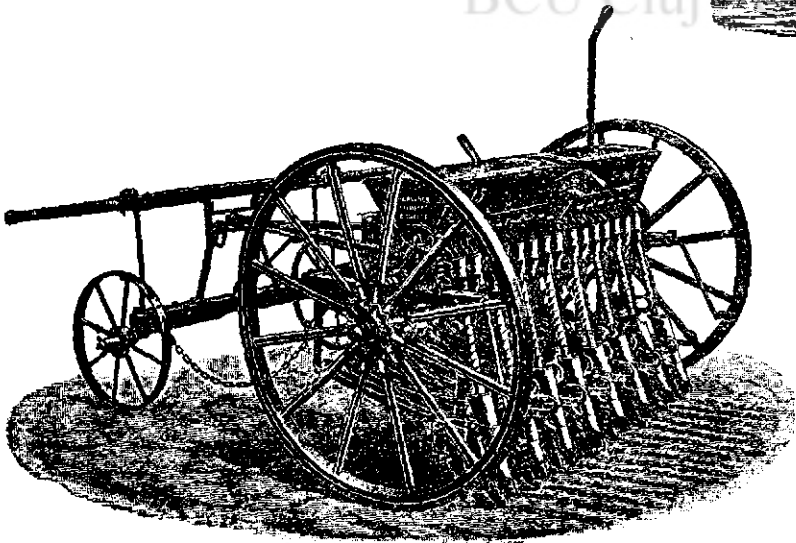
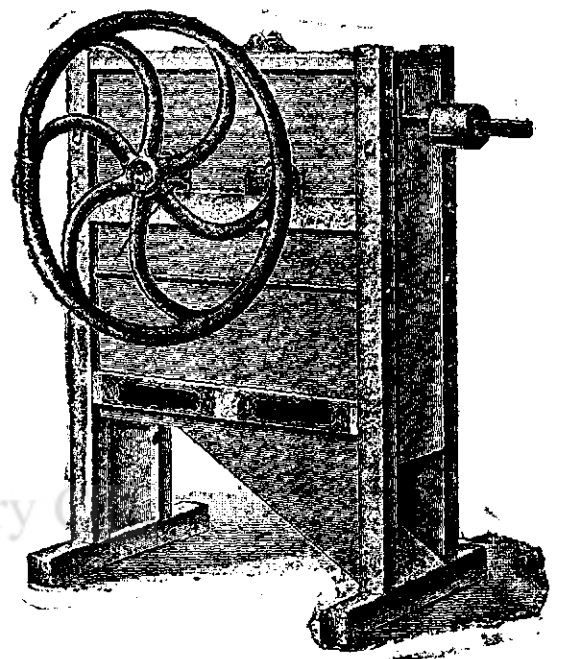
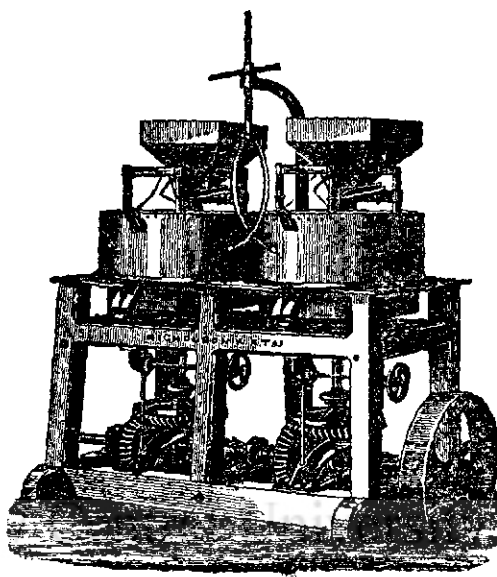
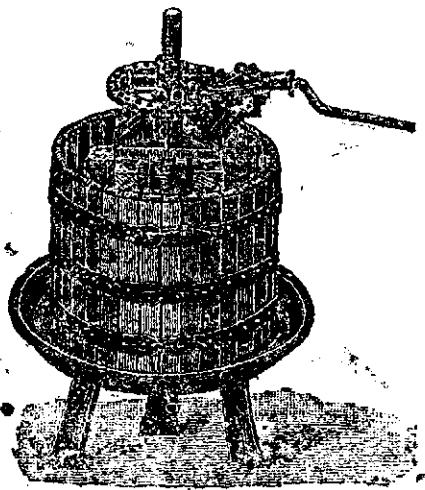
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot-felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Agentura generală a fabricii de mașini Nicholson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

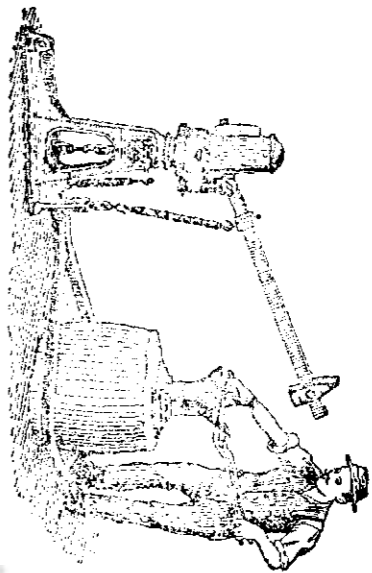
== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate ține în mâna cu piciorul
Inventat de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vinzători
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kolcsy-u. 67.

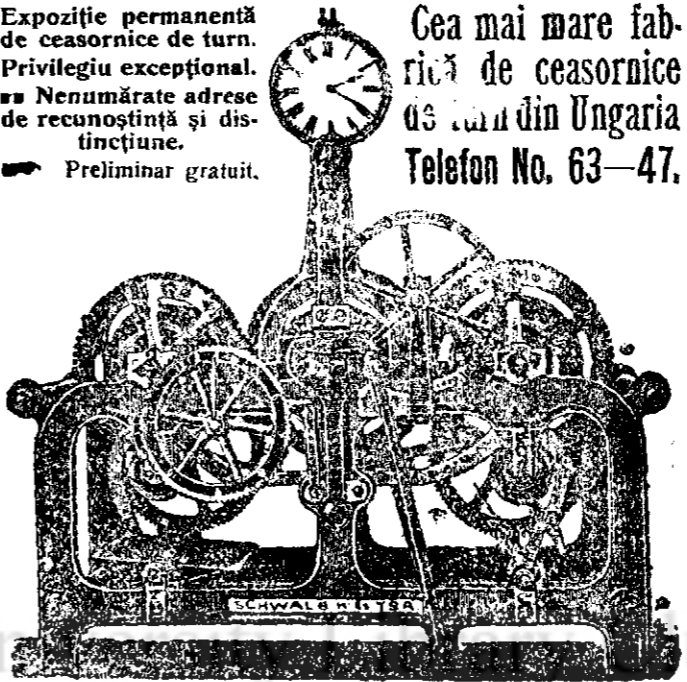
Mare economisală de timp și ajutori lucrătorii, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA FABRICA DE CEASORNICE DE TURN BUDAPEST, VII. Dembiszky-u. 32.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiune. Preliminar gratuit.

Cea mai mare fabrică de ceasornice din Ungaria
Telefon No. 63—47.

FISCHER TESTVÉREK

■ Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■
BUDAPESTA, VIII, Mátya-utca No. 11.

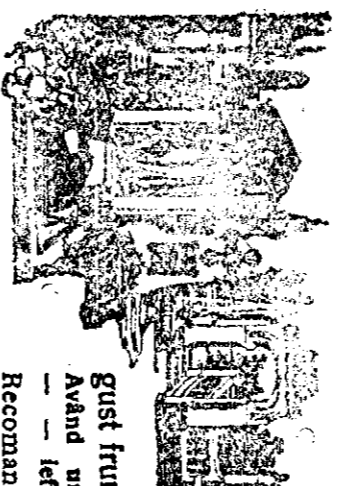
Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apătațoare pentru uși. Primim execuția conștințioasă a oricărui lucrări din acest râm, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==
Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multa conștințiozitate.

Telefon 66—82.

TUNNER CORNEL industrie mar-

moră și granit. Timișoara-Fabric, Andrássey-ut Nr. 22. Timișoara-Josefn, Hunyadi-u. Nr. 4.

Isi recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate. Având un magazin bogat, șterez mai ieftin ca orice concurență. Recomandându-nă on. public cu stimă

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în Sirla, drumul Aradului, un atelier de tîmPlarie: (măsar) unde eșteptuiesc orice lucrări ce se fac de bransa această, tofelul de mobile, precum și orice lucrări de edifiții.

Rugând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Sa sprijinim meseriașii români! —

— Sa sprijinim meseriașii români! —

Cele mai bune

— cele mai solide și cele mai după modă —

Juveleria

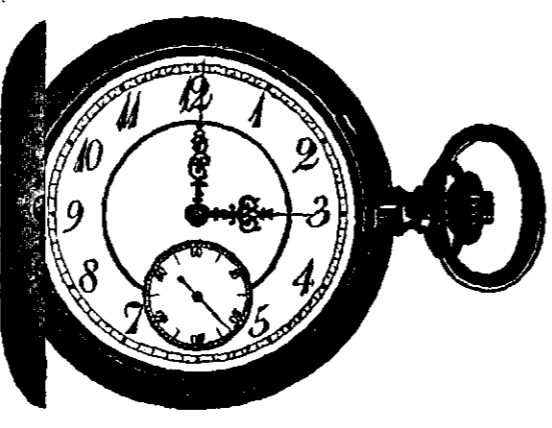
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferază cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întregă Ungaria

BRAUSWETTER JAVOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scris că a cetii anuntul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Izay și Rișó Ciuș—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de mărfuri din patrie.

Primesc tofelul de executări de

T R U S O U R I

cu orice prețuri, la chemarea în
provință arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pînză de in de Rumburg.

Pînză de in de Irlanda.

Pînză de in de Kreașz.

B U M B A C

de Damast și Grădli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,
NAFRAMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și COLORATE pentru masă.